

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm00909&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

Настанова 00909. Епідемії, пов'язані із забрудненням питної води

Автор: Antti Pönkä

Редактори оригінального тексту: -

Дата останнього оновлення: 2014-09-02

Основні положення

- Епідемії частіше зустрічаються в районах, де водорості наявні в ґрунтових водах, у порівнянні з районами, де використовуються поверхневі води, тому що ґрунтові води зазвичай не потребують дезінфекції на відміну від поверхневих вод.
- Повинен бути створений місцевий комітет для розслідування харчового отруєння та інфекцій, що передаються через воду, який повинен включати представників з органів влади, охорони здоров'я, служби водопостачання та каналізаційної служби. Харчове отруєння, див [\[Настанова 00169 | Харчові отруєння\]](#).
 - Навчання щодо надзвичайних випадків формує основну частину у підготовці до епідемічної ситуації

Перевірка питної води

- Питну воду, що містить водорості, слід регулярно перевіряти шляхом забору зразків для хімічного, мікробіологічного та фізичного аналізів.
- У країнах Європи наявність *E. coli* та ентерококів є індикатором забрудненості води. У 100 мл води не повинно бути даних бактерій. З кінця 2003 року вся вода, що розподіляється у країнах Європи, повинна відповідати цим критеріям.

- Контрольні зразки води мають бути негайно забрані, якщо вищеперелічені бактерії є у досліджуваних зразках. Одночасно необхідно терміново провести очисні та захисні дії.

Причини водних епідемій

- Найпоширенішими причинами водних інфекцій є недостатнє очищення води, забруднення питної води патогенними фекальними мікробами, що мають людське та/або тваринне походження. Останнє спричиняється стоком дощової води у ґрунті води разом з сильними дощами або несправністю каналізаційних систем.
- Найпоширеніші патогени, які викликають епідемії у північній Європі — це норовіруси та *Campylobacter jejuni*.
- Інші мікроорганізми, як варті уваги, це астро-, рота-, адено-, та ентеровіруси так само, як бактерії *Yersinia enterocolitica*, *E. coli*, *Salmonella*, *Shigella* та *Aeromonas*.
- При взятті зразків у туристів варто звернути увагу на таких паразитів: *Giardia lamblia*, *Entamoeba histolytica* та *Cryptosporidium*.
- Токсини плісняви рідко можуть спричинити алергічні, загальні токсичні або респіраторні симптоми, які передаються через питну воду або у випадку купання у воді.

Дії, які повинні бути зроблені за підтвердження або підозри на епідемію, що спричинена водою

Оцінка

- Підтвердити водну епідемію є надзвичайно важко та це займає багато часу. Найпоширенішим джерелом інформації стосовно епідемії або підозри щодо неї є скарги споживачів. Якщо є декілька випадків гастроентериту на певній території, потрібно подумати щодо можливості епідемії, що передається водою.
- Оцінка включає картування ситуації, збір та дослідження зразків, збір епідеміологічних даних від пацієнтів та виключення інших випадків.
- Картування ситуації включає: запит на міське водопостачання та каналізаційні сервіси, запит на будівельний сектор щодо можливої несправності очисних споруд або можливі поломки чи роботи щодо заміни водопостачання або каналізаційних ліній. Простежується

можливе відхилення у результатах контрольних зразків якості води. Об'єм і межі ділянки епідемії встановлюються відповідно до випадків захворювання.

Профілактика поширення епідемії

- Інформування суспільства має першочергове значення, якщо є перспектива широкого розповсюдження епідемії, в такому випадку чітка підозра щодо виникнення епідемії вимагає інформування на рівні суспільства. Усі засоби комунікації повинні бути використані. Якщо епідемія обмежується невеликою територією, потрібно поширити інформаційні матеріали по усіх житлових будинках. Люди також повинні бути проінформовані, якщо підозра щодо епідемії виявилась помилковою або коли епідемія припинилась.
- Оголошення повинне включати інструкції про можливу потребу у кип'ятінні води. Час кипіння води повинен тривати щонайменше 5 хвилин.
- Якщо епідемія є масштабною або є випадки важких симптомів, представники органів влади охорони здоров'я можуть вирішити заборонити використання води для захисту здоров'я населення.

Заходи очищення

- Слід посилити очищення домашньої води й почати дезінфекцію ґрунтових вод, які не використовувались досі.
- Такі технічні поломки, як обрив трубопроводу, можна відремонтувати.
- Мережа водопостачання очищається за допомогою так званого ударного хлорування і зворотної промивки.

Лабораторні дослідження та диференційний діагноз

- Зразки води забираються як для ідентифікації збудника, так і верифікації бактерії.
- Заклади охорони здоров'я розробляють деталізовані протоколи для забору і транспорту зразків води. Об'єм зразка повинен становити 12 літрів на одну досліджувану одиницю, що є більше, ніж вимагається для стандартного контролю якості води.

- Під час епідемії, зразки забираються від декількох, бажано більше 10 хворих людей, для наступних досліджень:
 - дослідження калу на вищезгадані бактерії, а також на *Clostridium perfringens*, *Bacillus cereus* та *Staphylococcus aureus*
 - дослідження калу на віруси (виявити норо-, астро та ротавірус), електронна мікроскопія калу та швидкий діагностичний тест на віруси (рота- та аденовіруси);
 - взяти до уваги мікроскопічне дослідження на виявлення паразитів.
- Потрібно диференціювати водні інфекції з харчовими отруєннями, а також з захворюваннями, які поширюються вірусами, контакті інфекції.

Звітування

- Дотримуйтесь локальних правил та інструкцій щодо звітності у випадку підозри чи підтвердження епідемії, які виникають при зараженні продуктів харчування або які передаються через воду на вашій території.

Настанови

- [Настанова 00169](#). Харчові отруєння.

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.

Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.

Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

Ідентифікатор: ebm00909 Ключ сортування: 045.002 Тип: EBM Guidelines

Дата оновлення англomовного оригіналу: 2014-09-02

Автор(и): Antti Pönnkä Редактор(и): Видавець: Duodecim Medical Publications Ltd
Власник авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd

Навігаційні категорії

EBM Guidelines Environmental health service Occupational health service Internal medicine Infectious diseases

Ключові слова індексу

mesh: Disease Outbreaks mesh: Food Poisoning mesh: Enterococcus mesh: Escherichia coli mesh: drinking water
mesh: health supervision mesh: communicable diseases act mesh: Water Supply mesh: domestic water
mesh: water-borne epidemic speciality: Environmental health service speciality: Infectious diseases
speciality: Internal medicine speciality: Occupational health service icpc-2: Z05 icpc-2: Z29